19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на дисконтов процент предоставен от дружеството-майка.

Начислената провизия към 31 декември 2017 г. е в размер на 382 хил. лв. (31 декември 2016 г.: 331 хил. лв.).

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Разход за текущ стаж	26	9
Разход за лихви	6	4
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата	**32**	**13**
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране:		
Актюерски печалби от действителен опит	19	82
Актюерски загуби от промяна в използваните демографски предположения	42	*77*
Актюерски (загуби)/ печалби от промяна в използваните финансови предположения	-	*(45)*
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход	(23) **19**	*50* **82**
Разходи за минал трудов стаж, отразени като промяна в собствения капитал от трансфериране на разходи по учредяване	-	236
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, отразени в собствения капитал	-	**236**
Общо	**51**	**331**

19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	**331**	-
Разход за текущ стаж за годината	26	9
Разход за лихви за годината	6	4
Извършени плащания през годината	-	-
Актюерска печалба/(загуба) за годината, в т.ч.:	19	82
печалба от действителен опит	*42*	*77*
загуба от промяна в използваните демографски предположения	-	*(45)*
(загуба)/ печалба от промяна в използваните финансови предположения	*(23)*	*50*
Разходи за минал трудов стаж, отразени като промяна в собствения капитал, трансфериране на разходи по учредяване	-	236
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	**382**	**331**

Разходите за минал трудов стаж, отразени като промяна в собствения капитал през 2016 г., са във връзка с прехвърлянето на 80 служители от ОББ АД по чл.123 от Кодекса на труда и съответното задължение за признаване на трудовия им стаж в ОББ АД, като последица от законовата разпоредба. Дружеството е учредено през 2016 г. и представя разходите за минал трудов стаж в отчета за промените в собствения капитал като трансфер на разходи, свързани с учредяване.

При определяне на настоящата стойност към 31 декември са направени следните основни актюерски предположения:

	2017	2016
Дисконтов фактор - определен от дружеството-майка	1.80%	1.90%
Норма на инфлация	2.00%	2.00%
Бъдещо увеличение на възнагражденията	3.50%	4.00%
Смъртност - използвана швейцарска таблица за смъртност	EVK2000	EVK2000

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството със следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетието и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс.

19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дружеството няма историческия опит, но структурата на задължението показва, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;

- за лихвения - всяка промяна в дисконтовия фактор води до промяна на задължението;
- за риска, свързан с дълголетието - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява, прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява, прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

20. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	31.12.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Задължения към доставчици	43	37
Начисления за текущи задължения	17	7
Общо:	**60**	**44**

Задълженията към доставчици са левови, текущи и са погасени в началото на следващия отчетен период.

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	31.12.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Краткосрочни заеми	196	1,609
Търговски задължения	-	13
Общо:	**196**	**1,622**

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

На 2 август 2016 г. дружеството сключва договор за банков кредит с ОББ АД. Максималният размер на сумата за усвояване по договора е 1,500 хил. евро. Усвоената сума по договора към 31 декември 2016 г. е 1,609 хил. лв. Банковият кредит е за финансиране на текущата дейност на дружеството.
При усвояване на суми в лева лихвеният процент е 1-месечен Sofibor и надбавка от 2.75%. При усвояване на суми в евро лихвеният процент е 1-месечен Euribor и надбавка от 2,75%. Заемът е обезпечен със залог върху настоящи и бъдещи вземания. Падежът на договора е до 4 август 2017 г.
През 2017 г. същият договор за заем е приключен като всички главници и лихви по заема са платени към заемодателя.

На 9 юни 2017 г. дружеството сключва договор за банков кредит с НБГ БАНК МАЛТА. Максималният размер на сумата за усвояване по договора е 1,500 хил. евро. Усвоената сума по договора към 31 декември 2017 г. е 196 хил. лв. (левова равностойност на 100 хил. евро). Банковият кредит е за финансиране на текущата дейност на дружеството.
При усвояване на суми по кредита лихвеният процент е 1-месечен Euribor и надбавка от 2,75%. Заемът е обезпечен със залог върху настоящи и бъдещи вземания. Падежът на договора е до 31 юли 2018 г.

Търговските задължения към свързани предприятия към 31 декември 2016 г. в размер на 13 хил. лв. са текущи, в лева, безлихвени и са възникнали по повод на префактурирани услуги съгласно договор между Дружеството и ОББ АД (Приложение 24).

Към 31 декември 2017 г. дружеството няма задължения към свързани предприятия, различни от описания по-горе заем.

Дружеството изплаща своите задължения към свързани предприятия обичайно в рамките на 30 дни, освен ако няма специално уговорен по-дълъг срок.

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на дружеството като парични потоци от финансова дейност.

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

			Непарични промени							
	01/01/2017 г.	Промени в паричните потоци от финансова дейност	Капиталов компонент в конвертируеми облигации	Придобиване на дъщерно предприятие	Продажба на дъщерно предприятие	Ефект от промени в справедливата стойност	Нови задължения по договори за финансов лизинг и за доставки на отсрочено плащане	Ефект от валутни преизчисления	Други промени	31/12/2017 г.
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Заеми от свързани лица (Приложение № 21)	1,609	(1,413)	-	-	-	-	-	-	-	196
Общо	**1,609**	**(1,413)**	-	-	-	-	-	-	-	196

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.12.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Задължения за неизползван платен отпуск	27	28
Задължения за допълнително доброволно пенсионно осигуряване	3	3
Общо:	**30**	**31**

Задълженията към персонала включват начислени суми за неизползван платен отпуск от персонала, начислени осигуровки върху сумите за неизползвани платени отпуски и задължение за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по договор с ПОК „Доверие" АД .

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	31.12.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Корпоративен данък	24	1
Данък върху добавената стойност	20	63
Данъци върху разходите	1	1
Общо:	**45**	**65**

Задълженията за данъци са текущи и са погасени в началото на следващия отчетен период.

24. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дружеството е част от групата NBG Group. Компания-майка и краен собственик на дружеството е Национална банка на Гърия АД.
Считано от 31 май 2017 г. ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД не е част от групата на НАЦИОНАЛНА БАНКА НА ГЪРЦИЯ АД.
Считано от 30 ноември 2017 г. ВОЙВОДАНСКА БАНКА, СЪРБИЯ не е част от групата на НАЦИОНАЛНА БАНКА НА ГЪРЦИЯ АД.

През периода дружеството е осъществило сделки със свързани предприятия, данните за които са представени по – долу:

	2017 BGN'000	16.06-31.12.2016 BGN '000
Доставки от свързани предприятия	**41**	**227**
Префактурирани разходи, по повод на платени за сметка на дружеството разходи и банкови такси по текущи сметки:	**23**	**56**
ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД	23	56
Начислени лихви и комисионни по получен банков заем:	**18**	**9**
ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД	16	9
НБГ БАНК МАЛТА	2	-
Доставка на ДМА от свързани предприятия:	-	**162**
ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД	-	162

24. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2017 BGN'000	16.06-31.12.2016 BGN '000
Продажби на свързани предприятия		
Доставка на услуги на свързани лица, в т.ч.:	**3,173**	**1,736**
ВОЙВОДАНСКА БАНКА	**3,173**	**1,736**
НАЦИОНАЛНА БАНКА НА ГЪРЦИЯ	839	501
ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД	659	280
НБГ (КИПЪР) ООД	605	428
БАНКА РОМАНЕСКА СА	369	191
БАНКА НБГ АЛБАНИЯ ША	291	125
НБГ КЛОН ЕГИПЕТ	157	70
НБГ ЛОНДОН	113	55
НБГ БАНКА МАЛТА ООД	91	54
	49	32

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Открити салда

Разчетните взаимоотношения със свързаните предприятия са представени в Приложения 14 и 21.

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в Приложение 1.1.

За 2017 г. възнагражденията на ключовия управленски персонал на дружеството са в размер на 190 хил. лв. (2016 г.: 75 хил. лв.).

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, ценови риск, кредитен риск и ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари, за да се постигне минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати.

Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите на Дружеството и на привлечения от него заемен капитал, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управлението на риска в Дружеството се осъществява текущо от мениджмънта на Дружеството съгласно политиката определена от едноличния собственик. Управителите са разработили основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, при използването на деривативни и недеривативни инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Валутен риск

Дружеството не е изложено на валутен риск, защото неговите операции и сделки са в лева или евро. Към 31 декември финансовите активи и пасиви на дружеството са деноминирани в евро и в лева. Таблиците по-долу обобщават експозицията на дружеството към валутен риск:

31 декември 2017	**EUR**	**Български лева**	**Общо**
Финансови активи	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Вземания от свързани предприятия	166	-	166
Търговски вземания	237	-	237
Парични средства и парични еквиваленти	765	36	801
Общо	**1,168**	**36**	**1,204**

31 декември 2017	**EUR**	**Български лева**	**Общо**
Финансови пасиви	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения към свързани предприятия	196	-	196
Търговски задължения	-	60	60
Общо	**196**	**60**	**256**

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

31 декември 2016	***EUR***	***Български лева***	***Общо***
	BGN'000	*BGN'000*	*BGN'000*
Финансови активи			
Вземания от свързани предприятия	1,736	-	1,736
Парични средства и парични еквиваленти	86	-	86
Общо	**1,822**	**-**	**1,822**

31 декември 2016	***Български лева***	***Общо***
	BGN'000	*BGN'000*
Финансови пасиви		
Задължения към свързани предприятия	1,622	1,622
Търговски задължения	44	44
Общо	**1,666**	**1,666**

Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите, обект на неговите операции, защото съгласно договорните отношения с клиентите/доставчиците те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са пари в банкови сметки и вземания от свързани лица. Кредитен риск е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми. Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Неговата политика е, че отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на кредитните условия. Събираемостта и концентрацията на вземанията са контролират текущо и стриктно съгласно установената кредитна политика на дружеството. Допълнително стабилизиращо обстоятелство е това, че основни клиенти и доставчици на дружеството са компании от групата.

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Паричните средства на дружеството и разплащателните операции са ограничени до банки с висока репутация и ликвидна стабилност (Приложение 17), което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, вкл. чрез осигуряване на адекватни кредитни ресурси и улеснения.

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на Дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансовото състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането и респ. задължението е изискуемо.

Матуритетен анализ

31 декември 2017	**На виждане и до 1 м. BGN'000**	**1-3 м. BGN'000**	**3-12 м. BGN'000**	**Над 1 г. BGN'000**	**Общо BGN'000**
Финансови активи					
Вземания от свързани предприятия	166	-	-	-	166
Търговски вземания	237	-	-	-	237
Парични средства и парични еквиваленти	801	-	-	-	801
Общо	**1,204**	**-**	**-**	**-**	**1,204**
31 декември 2017					
Финансови пасиви					
Задължения към свързани предприятия	-	-	196	-	196
Търговски задължения	60	-	-	-	60
Общо	**60**	**-**	**196**	**-**	**256**

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (продължение)

31 декември 2016	На виждане и до 1 м.	1-3 м.	3-12 м.	Над 1 г.	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи					
Вземания от свързани предприятия	1,736	-	-	-	1,736
Парични средства и парични еквиваленти	86	-	-	-	86
Общо	**1,822**	-	-	-	**1,822**
31 декември 2016 г.					
Финансови пасиви					
Задължения към свързани предприятия	13	-	1,609	-	1,622
Търговски задължения	-	44	-	-	44
Общо	**13**	**44**	**1,609**	-	1,666

Риск на лихвоносните парични потоци

Дружеството няма значителни лихвоносни активи. Затова приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите краткосрочни задължения по заеми, защото финансирането е краткосрочно, предоставено от свързано лице и с лихвен процент, подлежащ на периодично актуализиране спрямо промените на финансовите пазари.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите останали пасиви, защото те са обичайно търговски и безлихвени.

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Лихвен анализ

31 декември 2017	с фиксиран лихвен %	с плаващ лихвен %	Безлихвени	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи				
Вземания от свързани предприятия	-	-	166	166
Търговски вземания	-	-	237	237
Парични средства и парични еквиваленти	801	-	-	801
Общо	**801**	**-**	**403**	**1,204**
Финансови пасиви				
Задължения към свързани предприятия	-	196	-	196
Търговски задължения	-	-	60	60
Общо	**-**	**196**	**60**	**256**

31 декември 2016	с фиксиран лихвен %	с плаващ лихвен %	Безлихвени	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи				
Вземания от свързани предприятия	-	-	1,736	1,736
Парични средства и парични еквиваленти	86	-	-	86
Общо	**86**	**-**	**1,736**	**1,822**
Финансови пасиви				
Задължения към свързани предприятия	-	1,609	13	1,622
Търговски задължения	-	-	44	44
Общо	**-**	**1,609**	**57**	**1,666**

25. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управление на капиталовия риск

Целите на Дружеството с управлението на капитала е да осигури възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие, за да може да генерира съответната възвръщаемост на инвестираните средства на едноличният собственик и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.
Характерното за периода е, че то финансира дейността си както от собствени средства, така и с краткосрочен банков заем.

26. ПОТЕЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА НОВИ МСФО

Новите стандарти МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 15 Приходи от договори с клиенти са издадени и са в сила от 1 януари 2018 г., а МСФО 16 Лизинг е издадени е в сила от 1 януари 2019 г., но тези стандарти не са приети за по-ранно прилагане от Дружеството.
Оценката на Дружеството за ефекта от тези нови стандарти е представена по-долу.

Заглавие на стандарта	**МСФО 9 *Финансови инструменти***
Естество на промяната	МСФО 9 (2014) разглежда класификацията, оценката и отписването на финансови активи и финансови пасиви, въвежда нови правила за счетоводно отчитане на хеджирането и нов модел за обезценка на финансови активи. Той изцяло заменя МСС 39 *Финансови инструменти: Признаване и оценяване.*
Ефект	***Класификация*** МСФО 9 (2014) въвежда 3 принципни категории класификация за финансовите активи: оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доходи и по справедлива стойност през печалбата или загубата. Дружеството е направило преглед на своите финансови активи и пасиви за ефекти при тяхната класификация съгласно новия стандарт от 1 януари 2018 г. Финансови активи, държани от Дружеството, включват търговски вземания, вземания от свързани предприятия с търговски характер и парични средства и парични еквиваленти в момента класифицирани като „кредити и вземания" и се оценяват по амортизирана стойност, които отговарят на условията за класифициране по амортизирана стойност съгласно МСФО 9, с балансова стойност 1,204 хил. лв. и следователно, Дружеството не очаква изискванията на новия МСФО 9 да окажат съществено влияние върху класификацията и оценката на неговите финансови активи. Дружеството не очаква промени и ефекти за счетоводното отчитане на неговитефинансови пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а то няма такива пасиви. Правилата за отписване на пасиви са прехвърлени от МСС39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* и не са изменяни.

26. ПОТЕЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА НОВИ МСФО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Заглавие на стандарта	**МСФО 9 *Финансови инструменти***
Ефект	***Обезценка*** Новият модел на обезценка изисква признаване на провизии за обезценка на базата на очаквани кредитни загуби, а не само на вече понесени кредитни загуби, както е съгласно МСС 39. Прилага се за финансови активи, класифицирани по амортизирана стойност, дългови инструменти, измервани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, договорни активи съгласно МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*, вземания по лизинг, кредитни ангажименти и определени договори за финансова гаранция. ***Обезценка (продължение)*** Дружеството е извършило преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху финансовите си инструменти и респ. дали и при кои инструменти има значително увеличение след първоначалното им признаване, както и първоначална оценка за размера на очакваните кредитни загуби. При изготвянето на модела от Дружеството е отчетен ефектът от промяната в риска от настъпване на неизпълнение през остатъчния срок на съответния финансов инструмент. Значителното увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване би се определило от Дружеството като нарастване на кредитния риск в резултат на влошаването на определени финансови и икономически условия и тяхното влияние върху финансовия инструмент. За целта то е включило в модела набор от количествени и качествени показатели. Също така Дружеството е във финална фаза на разработването на модел за матрично провизиране на неговите търговски вземания. Моделът включва: а) групиране на клиентите и контрагентите на Дружеството по по сходни бизнес и вид собственост и други характеристики и кредитен риск; б) провизионна матрица, основана на исторически наблюдавани проценти на неизпълнение и неплащане по времеви диапазони на просрочие, коригирани с допълнителни предположения и приблизителни оценки, ориентирани към възможни промени в тези проценти, базирани на макроикономически или специфични за съответната индустрия фактори. На базата на извършената към момента предварителна оценка, Дружеството не очаква значително увеличение в сумата на коректива за загуби от търговски и други вземания. Дружеството е извършило детайлен преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху *паричните средства и паричните еквиваленти* и дали има значително увеличение след първоначалното им признаване, както и за размера на очакваните кредитни загуби. В резултат на направените анализи, Дружеството е оценило, че доколкото е възприело политика за поддържане и управление на паричните средства във финансови институции в България и в чужбина с добра репутация и висок кредитен рейтинг, ефектът от първоначалното прилагане на МСФО 9 би бил несъществен (ако такъв съществува). ***Оповестявания*** Новият стандарт също така въвежда разширени изисквания за оповестяване и промени в представянето. Дружеството очаква те да променят естеството и обема на неговите оповестявания относно финансовите му инструменти, особено в годината на приемане на новия стандарт – 2018 г.

26. ПОТЕЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА НОВИ МСФО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Заглавие на стандарта	**МСФО 9 *Финансови инструменти (продължение)***
Дата на прилагане от Дружеството	МСФО 9 е задължителен да се прилага за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1 януари 2018 г., поради практическите съображения, разрешени съгласно стандарта. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се преизчисляват.

Заглавие на стандарта	**МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти***
Естество на промяната	МСФО15 Приходи от договори с клиенти е новият стандарт за признаване на приходи. Той заменя МСС 18 *Приходи*, който обхваща договори за стоки и услуги, както и МСС 11 *Договори за строителство* , който обхваща договори за строителство, и свързаните с тях ПКР и КРМСФО. Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.
Ефект	Дружеството е оценило ефектите от прилагането на новия стандарт върху финансовия му отчет и е идентифицирало областите, които ще бъдат евентуално засегнати. **Приходи от продажба на ИТ услуги** Дружеството извършва дейностите, свързани с основната софтуерна система за банкиране T24: внедряване на/миграция към T24, както и анализ, тестване, нови разработки и поддръжка на T24, основно за целите на банковите институции – дъщерни дружества в групата и дружества извън нея, както и за дружеството-майка. При предоставянето на услугите приходите се признават отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента. Размерът на приходите се определя на база вложени човекочасове за извършване на конкретните услуги и фиксирани часови ставки. Дружеството е оценило, че съгласно МСФО 15 контролът върху извършените услуги се прехвърля в точно определен времеви момент при извършване на услугата. Тази политика не се различава от правила, които дружеството следва съгласно МСС 18. Дружеството не очаква съществен ефект (ако такъв съществува) върху финансовите показатели, тъй като новата политика за признаване на приходите от извършване на ИТ услугите съгласно МСФО 15 не се различава от прилаганата съгласно МСС 18. При адаптирането на счетоводната си политика за прилагането на МСФО 15 Дружеството е анализирало и обмислило счетоводното третиране на: • *Представяне на договорни активи и договорни пасиви в баланса* - съгласно *МСФО 15* търговските вземания са безусловни вземания, при които плащането на възнаграждението зависи единствено от изтичането на определен период от време. Ако само една от страните е изпълнила задълженията си Дружеството пре*дставя актив по договор или пасив по договор, в зависи*мост от изпълнението и получените от клиента плащания. МСФО 15 изисква активите и пасивите по договори с клиенти да бъдат представени отделно от търговските вземания и задължения в отчета за финансовото състояние. Това от своя страна е възможно да доведе до

26. ПОТЕЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА НОВИ МСФО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Заглавие на стандарта	**МСФО 15** ***Приходи от договори с клиенти***
	• известна рекласификация към 1 януари 2018 г. по отношение на получени аванси от клиенти, които към настоящия момент са включени в други позиции в отчета за финансовото състояние. **Изисквания по представянето и за оповестяванията** Представянето и оповестяванията по МСФО 15 са в определена степен различни и повече детайлни спрямо текущите МСФО. Част от тях ще бъдат напълно нови за Дружеството и ще изискват допълнителни оповестявания на информация. Като такива области то оценява следните: а) приблизителните счетоводни оценки и допускания свързани с: основни компоненти на политиките и договореностите с клиенти; определянето на индивидуалните пазарни цени; разпределението на цената на сделката между отделните задължения за изпълнение; приетите вероятности по оценката на сумата на променливото възнаграждение (ако е договорено такова); съществен финансов компонент, предоставяни гаранции (ако има такива); б) прегрупиране и представяне на видовете приходи от клиенти в категории, които ще представят как съдържанието, сумата, времето и периода, и несигурностите, свързани с всеки от приходите и паричните потоци, са повлияни от различните икономически фактори. Дружеството все още продължава да тества съответните системи, вътрешни контроли, политики и процедури, необходими за събирането и поддържането на изискваната информация за оповестяванията по МСФО 15.
	МСФО 15 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1 януари 2018 г. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се преизчисляват.

Заглавие на стандарта	**МСФО 16** ***Лизинг***
Естество на промяната	МСФО 16 *Лизинг* е новият стандарт за третиране на лизинговите договори. Той заменя МСС 17 *Лизинги* и свързаните с него ПКР и КРМСФО. МСФО16 установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга. **Отчитане при лизингополучателя** МСФО 16 установява лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, аналогично на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17. Съгласно новия стандарт един договор съдържа лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив. При стартирането на лизинга се признава актив, под формата на „правото на ползване" на отдадения актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението

26. ПОТЕЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА НОВИ МСФО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Заглавие на стандарта	**МСФО 16 *Лизинг***
	за плащане на лизинговите суми. Единствените изключения са лизингови договори с кратък срок и/или ниска стойност. Лизингополучателите ще признават разходи за лихви по лизинговото задължение и респ. амортизационен разход – за формирания актив: "право на ползване". Допълнително, те ще трябва да отчитат преоценка на лизинговото задължение при настъпване на определени събития (като например, промени в условията на лизинговия договор, промени в бъдещите лизингови плащания поради промени в определени величини (индекс, процент и др.под.), които се използват при изчислението на лизинговите плащания). В тези случаи лизингополучателите признават промените като корекция на пасива по лизинговото задължение и на правото за ползване на актива. Ако лизингополучателите изберат да ползват облекченията на стандарта за лизингови договори с кратък срок и/или на ниска стойност, то лизинговите плащания, свързани с тези договори следва да се отчитат като разходи на линеен принцип през периода на договора или на друга систематична база близка до отчитането на оперативен лизинг по МСС 17. **Отчитане при лизингодателя** МСФО16 не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те ще продължат да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правилата по същество на досегашния стандарт МСС 17 , които
Ефект	МСФО 16 ще засегне основно оперативните лизинги на Дружеството в качеството му на лизингополучател. Към датата на финансовия отчет то има ангажимент по договор за оперативен лизинг на офис, за който Дружеството отчита 249 хил. лв. разходи за наем за 2017 година (Приложение 6). Дружеството все още продължава своите анализи, оценки и уточнения на потенциалните ефекти от промените при отчитането на лизинговите договори при лизингополучателя, вкл. поради промяната на дефиницията за срок на лизинга и различното третиране на променливи лизингови плащания или на опциите за удължаване и прекратяване. Поради това, все още не е възможно да се изчислят достатъчно точно размерите на активите „право на ползване" и на пасивите по лизинговото задължение, които ще трябва да се признаят при прилагане на новия стандарт за първи път и как това може да повлияе на печалбата или загубата на дружеството или класификацията на бъдещите парични потоци.
Дата на прилагане от Дружеството	МСФО16 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г. Дружеството е решило да не го прилага по-рано. То е избрало модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2019 г. Сравнителните данни за годината (2018 г.), предшестваща първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.

27. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Към датата на одобряване за издаване и подписване на този финансов отчет няма настъпили значими събития след края на отчетния период, които да оказват влияние върху финансовия отчет на Дружеството.